

Lezen, lezen en nog eens lezen

door: Kris Tavernier

Matteüs 12:3, 5; 19:4; 21:16, 42; 22:31

In het Matteüs-evangelie staat zes keer de uitdrukking: ‘Hebt u niet gelezen’ (12:3, 5; 19:4; 21:16, 42; 22:31). Een vergelijkbare uitdrukking daarmee vinden we ook aan het begin van dit evangelie, namelijk: ‘Er staat geschreven’ (Matt. 4:4, 7, 10). De Heer Jezus antwoordt telkens met de Schriften. Het betreft vanzelfsprekend de oudtestamentische geschriften. Voor de gelovigen van vandaag zijn daar nog eens de nieuwtestamentische geschriften bijgekomen. We hebben daarmee een extra rijkdom gekregen om uit te putten.

Het is van levensbelang voor ons om het woord van God te lezen en te kennen! Ook dat laatste hoort erbij. Het Gr. werkwoord ‘anaginosko’ dat hier telkens gebruikt wordt houdt ook ‘nauwkeurig weten, begrijpen, kennis hebben van’ in. ‘Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad’ (Ps. 119:105). Meteen dringt zich daarmee ook voor ons heel persoonlijk de vraag op: ‘Hebt u niet gelezen? (...) Er staat geschreven!’. Putten wij voldoende uit de rijkdom van Gods woord, uit die onuitputbare bron? Zijn woord is er om ons te leiden, om zijn gedachten aan ons bekend te maken, om Hem aan ons te laten kennen, om ons wijs te maken en nog veel meer.

Op zoek naar de bedoeling van de tekst

De eerste twee keer dat de Heer Jezus zegt: ‘Hebt u niet gelezen’ in het Matteüs-evangelie (Matt. 12:3,5), is in de context van een aanklacht door de farizeeën. De discipelen waren aren aan het plukken op de sabbat, omdat ze honger hadden. De farizeeën kwamen en citeerden uit de wet dat het niet toegestaan was om te werken op de sabbat (Ex. 20:10, Deut. 5:14). Daar hadden ze natuurlijk gelijk in, maar ze waren wettisch in hun denken. De Heer Jezus antwoordt met de verwijzing naar een situatie uit het leven van David (1 Sam. 21:1-6), *ondanks de wet* ten aanzien van de toonbroden (Lev. 24:5-9), en met een situatie *uit de wet zelf* waarbij de priesters moesten werken ondanks de sabbatswet (Num. 28:9-10). Hiermee toonde Hij aan dat de sabbat er was voor de mensen en voor God, en niet omgekeerd (Marc. 2:27). Dat hadden ze er niet uit begrepen. Ze hadden nog allerlei regels en wetten

gemaakt, waardoor de (sabbats)wet een juk geworden was.

Hierin ligt een belangrijke les voor ons. Het gevaar bestaat dat wij zó met de Schrift omgaan dat het een verzameling van regels en wetten wordt. Wanneer verzen uit hun context gehaald worden of wanneer verzen gelezen worden los van de gezindheid van de Schrift, dan bestaat het gevaar dat we de bal misslaan. Hoe gaan wij om met de Schrift? Als een boeman die het woord van God gebruikt als een hamer (en hier gaat het niet over Jer. 23:29)? Anderzijds bestaat ook het gevaar dat wij de Schrift loslaten, of er teveel ons eigen denken in steken. We komen dan tot een te vrije interpretatie, waarmee men de Bijbel naar eigen hand kan zetten. Van beide zijden loert het gevaar. De Heer Jezus deed geen van beide. Hij toonde nu precies aan dat je in de Bijbel moet zoeken naar Gods gedachten! Zo is dat ook bij de volgende keer dat Hij zegt: ‘Hebt u niet gelezen’ (Matt. 19:4).

Op zoek naar Gods gedachten

Opnieuw zijn het de farizeeën die naar de Heer Jezus komen, om Hem te verzoeken (Matt. 19:3). Ze leggen Hem een theologisch vraagstuk voor over echtscheiding waarmee ze worstelden. Het gaat mij hier niet over het probleem van de echtscheiding, maar over de manier waarop de Heer Jezus reageerde. Hij liet Zich niet verleiden tot een Hillel-Shammai-discussie (twee uiterste opvattingen), en antwoordde niet op het specifieke van hun vraag. Daarentegen zei Hij: ‘Hebt u niet gelezen (...)’; en Hij verwees naar Gods gedachten over het huwelijk, zoals dat in essentie in Genesis 1 en 2 wordt ontvouwd (vs. 4-6). De farizeeën hadden er nog niet genoeg van en gingen verder met het citeren van Deuteronomium 24, door de kwestie van de scheidbrief aan te kaarten (vs. 7). Met zijn antwoord toonde de Heer Jezus twee zaken aan. Ten eerste dat het voorschrift van Deuteronomium 24 gegeven was omwille van de hardheid van hun harten. Ten tweede dat ondanks dat voorschrift de echtscheiding helemaal niet naar Gods gedachten was: ‘(...) van het begin af is het echter niet zo geweest’ (vs. 8). Met dit woord: ‘Hebt u niet gelezen’ roept de Heer Jezus ons op om in de Schrift op zoek te gaan naar de gedachten van God! Ze staan in de Bijbel geschreven.

Met een geestelijke gezindheid en geleid door de Geest worden wij uitgenodigd Gods gedachten te zoeken in zijn woord.

Op zoek naar de Heer Jezus Christus

De volgende twee keer dat er in het Matteüs-evangelie staat: 'Hebt u niet gelezen', is in hoofdstuk 21 (vs. 16, 42). Deze keren gebruikt de Heer Jezus deze uitdrukking om iets van Hemzelf kenbaar te maken. In het eerste geval zijn er kinderen, die in de tempel roepen: 'Hosanna voor de Zoon van David' (vs. 15). De overpriesters en de schriftgeleerden namen het de kinderen en vooral de Heer Jezus Zelf zeer kwalijk. De kinderen, omdat ze daarmee de Heer Jezus toejuichten als de beloofde Messias (net zoals even daarvoor gebeurde door volwassenen tijdens zijn intocht in Jeruzalem, 21:9). De Heer Jezus, omdat Hij van Zichzelf liet zeggen dat Hij de Messias was (zie Ps. 118:25-26). Ze kwamen de Heer Jezus hierop aanspreken met een zekere verwachting dat Hij dit toch niet hardop zou durven bevestigen. Daarop antwoordde de Heer Jezus met: 'Hebt u niet gelezen', en citeerde Psalm 8:3. Daardoor bevestigde Hij wat de kinderen Hem toeriepen; en ze begrepen maar al te best wat Hij hun duidelijk maakte. Treffend staat er dan: '(...) en Hij verliet hen en ging naar buiten'. Als om daarmee te zeggen: 'Nu heb Ik jullie kenbaar gemaakt Wie Ik ben, meer heb Ik jullie niet te zeggen, jullie weten het nu'.

Ook bij de volgende keer (21:42) verklaarde de Heer Jezus onomwonden Wie Hij was. Het gebeuren begint al in vers 23, waar de overpriesters en de schriftgeleerden vragen naar Jezus' bevoegdheid. Hij reageert allereerst met een tegenvraag, waardoor Hij hun vraag niet beantwoordde (vs. 24-27). Maar Hij heeft hun toch nog iets te vertellen: 'Wat denkt u echter (...)' (vs. 28). In de volgende verzen (vs. 28-32) gaat

Hij verder door op de boodschap van Johannes, en hun ongelooft. Dan vertelt Hij hun de gelijkenis over de onrechtvaardige landlieden (vs. 33-40). Met een citaat uit Psalm 118:22-23 verklaart Hij dan onomwonden wie de onrechtvaardige landlieden (versmadende bouwlieden) zijn, en ook Wie Hij is. Wie is Hij? (vgl. Matt. 21:10; Marc. 4:41; Luc. 8:25). In de Schrift staat van Hem geschreven! Wilt u Hem beter leren kennen? Wilt u meer over Hem leren? Dan moet u overvloedig in de Bijbel lezen. God laat Zich kennen vanuit de Schrift. Aan u om te lezen.

Op zoek naar de waarheid

De zesde en laatste keer dat de Heer Jezus zegt: 'Hebt u niet gelezen' is in Matteüs 22:31, namelijk tegen de sadduceeën. De sadduceeën geloofden niet in een opstanding (vs. 23; Hand. 23:8). Daarom komen ze Hem in verband daarmee een 'theologisch probleem' voorleggen. Jezus verwijt hun dat ze de Schriften niet kennen. Na hun theologisch vraagstuk te hebben opgelost, stoot Hij dan Zelf door naar de kern van hun probleem. Ze geloofden niet in de opstanding. Maar of iemand iets wel of niet gelooft, verandert niets aan de waarheid. Met een citaat uit Exodus 3 schildert de Heer Jezus hun de waarheid voor ogen: God is niet de God van doden, maar van levenden. En dus is er een opstanding.

Ook wij mogen in de Schrift op zoek gaan naar de waarheid. 'Heel uw woord is de waarheid' (Ps. 119:160). Deze wereld is vol van leugens. Maar onze God is de 'God der waarheid' (Jes. 65:16). Wat een zegen, wat een vreugde, om te mogen lezen wat Hij te zeggen heeft!

'Hebt u niet gelezen ...'? Hoe jammer toch, want: 'Er staat geschreven ...'!